

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1275

4 Μαΐου 2016

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 1847/ 51107

Εφαρμογή του Μέτρου 13 «Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα» του ΠΑΑ 2014-2020.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις εθνικές διατάξεις:

α. Το Νόμο 4314/2014 (ΦΕΚ 265 Α') Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις όπως κάθε φορά ισχύει και ιδίως τα άρθρα 69 και 65.

β. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α'/2005).

γ. Το Π.δ. 107/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (ΦΕΚ Α' 174), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 31 παρ. 3 και άρθρο 45 του Ν. 4305/2014 (ΦΕΚ Α' 237).

δ. Το Π.δ. 70/2015 περί «Ανασύστασης των Υπουργείων.....» (ΦΕΚ 114/τ. Α'/22-09-2015).

ε. Το Π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ. 116/τ. Α'/23-09-2015).

ζ. Την αριθμ. 282966/9-7-2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (ΦΕΚ 125/Β'/2007).

η. Την αριθμ. 4941 (ΦΕΚ 2538/7-11-2011) κοινή υπουργική απόφαση «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013.

θ. Την αριθμ. 281255/06-05-2008 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση

Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)"» (ΦΕΚ 794/Β'/2008).

ι. Την αριθμ. 104/7056/21-01-2015 Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικές επιλογές διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όπως τροποποιημένη ισχύει.

2. Τις ενωσιακές διατάξεις:

α. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1305/2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1698/2005 του Συμβουλίου.

β. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1306/2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθμ. 352/78, (ΕΚ) αριθμ. 165/94, (ΕΚ) αριθμ. 2799/98, (ΕΚ) αριθμ. 814/2000, (ΕΚ) αριθμ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθμ. 485/2008 του Συμβουλίου.

γ. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 73/2009 του Συμβουλίου.

δ. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1310/2013 σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή τους για το έτος 2014 και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 73/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013, (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή τους κατά το έτος 2014.

ε. Τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 807/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανά-

πτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων.

στ. Τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 640/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης και ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση.

ζ. Την αριθμ. C (2015) 9170 final/11-12-2015 εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, για την έγκριση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Ότι τα φυσικά μειονεκτήματα που χαρακτηρίζουν τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές περιορίζουν τις επιλογές των γεωργών, αυξάνουν τα κόστη παραγωγής και κατ' επέκταση μειώνουν τα εισοδήματα με συνέπεια να επικρατεί τάση εγκατάλειψης της γεωργικής δραστηριότητας.

4. Ότι η συνέχιση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές και ιδίως της εκτατικής γεωργίας αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διατήρηση της υπαίθρου και την παραγωγή αειφορικών συστημάτων.

5. Ότι για την επίτευξη του ανωτέρου στόχου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η στήριξη των γεωργών μέσω της αντιστάθμισης των απωλειών εισοδήματος ώστε να παραμείνει ένα ελάχιστο όριο πληθυσμού για την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων.

6. Ότι η ανωτέρω στήριξη προβλέπεται στο Μέτρο με κωδικό 13 και τα Υπομέτρα με κωδικούς 13.1 και 13.2 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) περιόδου 2014-2020.

7. Ότι το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) συμμετέχει στις επιλέξιμες δαπάνες για την εφαρμογή του Μέρους με ποσοστό μέχρι 95%.

8. Την 1065/19-04-2016 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014-2020».

9. Το γεγονός ότι από την παρούσα δεν προκαλείται Δημόσια Δαπάνη σε βάρος του Π.Δ.Ε. ή του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η Δημόσια Δαπάνη που πρόκειται να προκληθεί από την εφαρμογή του Μέρους 13, θα προβλεφθεί σε νέες σχετικές υπουργικές αποφάσεις.

10. Την 1067/19-04-2016 (αρ. εισερχ. 1796/48885/21.4.2016) σύμφωνη γνώμη της Ε.Υ.Δ. Π.Α.Α.

11. Την αριθμ. 65703/06-04-2016 (αρ. εισερχ. 1682/42672/07-04-2016) σύμφωνη γνώμη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

12. Την 1064/19-04-2016 εκχώρηση αρμοδιοτήτων στον ΕΦΔ, αποφασίζει:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι η θέσπιση του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής για τη χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα. Η ενίσχυση αποσκοπεί στην αντιστάθμιση του πρόσθετου κόστους ή/και του διαφύ-

γόντος εισοδήματος που προκαλείται από την άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Άρθρο 2

Υπηρεσίες και Φορείς Εφαρμογής

1. Αρμόδια Υπηρεσία για την Διαχείριση, Συντονισμό και Παρακολούθηση Εφαρμογής ορίζεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΔ ΠΑΑ).

2. Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) ορίζεται η Δ/ση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ.

3. Οργανισμός Πληρωμής ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών κι Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού κι Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.).

Άρθρο 3

Εννοιολογικοί Προσδιορισμοί

Για τις ανάγκες της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013, του άρθρου 2 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) 640/2014 της Επιτροπής, οι οποίοι εξειδικευμένα αναφέρονται στην υπουργική απόφαση 104/7056/2015 «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν.(ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» όπως κάθε φορά ισχύει:

1. Ως «γεωργός» νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, που διαθέτει εκμετάλλευση επί της ελληνικής επικράτειας και ασκεί γεωργική δραστηριότητα.

2. Ως «εκμετάλλευση» νοείται το σύνολο των παραγωγικών μονάδων που χρησιμοποιεί για γεωργικές δραστηριότητες και διαχειρίζεται ένας γεωργός στην ελληνική επικράτεια.

3. Ως «έδρα εκμετάλλευσης» ορίζεται η έδρα όπως αυτή αποτυπώνεται στην Ενιαία Αίτηση Εκμετάλλευσης

4. Ως «γεωργική δραστηριότητα», στο πλαίσιο του αρθ. 4, παρ. Γ, του Κανονισμού 1307/2013, νοείται:

α) η παραγωγή, η εκτροφή ζώων ή η καλλιέργεια γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της συγκομιδής, της άμελης, της αναπαραγωγής ζώων και της εκτροφής ζώων για γεωργική εκμετάλλευση,

β) η διατήρηση της γης σε κατάσταση, που να την καθιστά κατάλληλη για βοσκή ή καλλιέργεια χωρίς προπαρασκευαστικές ενέργειες πέραν των συνήθων γεωργικών μεθόδων και μηχανημάτων.

5. Για να είναι επιλέξιμες οι εκτάσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στον ορισμό του επιλέξιμου εκταρίου καθ' όλο το ημερολογιακό έτος, εκτός από περίπτωση ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων. Η επιλεξιμότητα των εκτάσεων ελέγχεται στο πλαίσιο των επιτόπιων ελέγχων του δείγματος ως εξής:

α) Για τις αρόσιμες εκτάσεις σε παραγωγή σύμφωνα με την παρ. 4.α του άρθρου 2, ελέγχεται η ύπαρξη καλλιέργειας, ή η συγκομιδή προϊόντων, ή η ύπαρξη υπολειμμάτων καλλιέργειας.

β) Για τους βοσκότοπους σε παραγωγή σύμφωνα με την παρ. 4.α του άρθρου 2, η διατήρηση ζωικού κεφαλαίου τουλάχιστον 0,7 ΜΜΖ/εκτάριο.

γ) Για τους δενδρώνες σε παραγωγή σύμφωνα με την παρ. 4α του άρθρου 2, η συγκομιδή ή το κλάδεμα καρποφορίας, ή ο καθαρισμός του υποορόφου του δενδρώνα ετησίως.

δ) Για τις αρόσιμες εκτάσεις σε καλή γεωργική κατάσταση σύμφωνα με την παρ. 4β του άρθρου 2, η εφαρμογή μίας άροσης ανά έτος.

ε) Για τους βοσκοτόπους σε καλή γεωργική κατάσταση σύμφωνα με την παρ. 4β του άρθρου 2, η κοπή και απομάκρυνση της βλάστησης ώστε η ποώδης βλάστηση να μην υπερβαίνει το ύψος των εβδομήντα εκατοστών.

στ) Για τους δενδρώνες σε καλή γεωργική κατάσταση σύμφωνα με την παρ. 4β του άρθρου 2, ο καθαρισμός του υποορόφου του δενδρώνα ανά 2 έτη ή η εφαρμογή κλαδέματος κλαδοκάθαρου το αργότερο ανά δύο έτη.

6. Ως «γεωργική έκταση» νοείται οποιαδήποτε έκταση αρόσιμης γης, μόνιμων βοσκοτόπων και μόνιμων λειμώνων ή μόνιμων καλλιεργειών.

7. Ως «χρήση» σε σχέση με την έκταση νοείται η χρήση έκτασης από την άποψη του είδους της καλλιέργειας, των μόνιμων λειμώνων, των μόνιμων βοσκοτόπων ή των χορτολιβαδικών εκτάσεων ή της φυτικής κάλυψης ή της απουσίας καλλιέργειας.

8. Ως «αγροτεμάχιο» νοείται μια συνεχής έκταση γης που δηλώνεται από έναν γεωργό και καλύπτει μία μόνο ομάδα καλλιεργειών. Ωστόσο, όπου απαιτείται χωριστή δήλωση της χρήσης μιας έκτασης στο πλαίσιο μιας μόνο ομάδας καλλιεργειών, η προαναφερθείσα χρήση μειώνει και άλλο το αγροτεμάχιο, αν χρειασθεί.

9. Ως «προσδιορισθείσα έκταση» νοείται: όσον αφορά τα καθεστώτα στρεμματικών ενισχύσεων, η έκταση ως προς την οποία πληρούνται όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή οι λοιποί όροι χορήγησης της ενίσχυσης, ανεξαρτήτως του αριθμού δικαιωμάτων ενίσχυσης που έχει στη διάθεση του ο δικαιούχος ή όσον αφορά τα μέτρα στήριξης βάσει της έκτασης, οι εκτάσεις ή τα αγροτεμάχια που προσδιορίζονται μέσω διοικητικών ή επιτόπιων ελέγχων

10. Ως «δικαιούχος» νοείται ο γεωργός όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 και αναφέρεται στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού, ο δικαιούχος που υπέχει υποχρεώσεις πολλαπλής συμμόρφωσης κατά την έννοια του άρθρου 92 του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013 και/ή ο δικαιούχος που λαμβάνει στήριξη αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 10 του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1)

11. Ως «μη συμμόρφωση» νοείται:

α) όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις ή τις λοιπές υποχρεώσεις που συνδέονται με τους όρους χορήγησης της ενίσχυσης ή στήριξης που αναφέρονται στο άρθρο 67 παράγραφος 2 του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013, οποιαδήποτε περίπτωση μη εκπλήρωσης των εν λόγω κριτηρίων επιλεξιμότητας, δεσμεύσεων ή λοιπών υποχρεώσεων

β) όσον αφορά την πολλαπλή συμμόρφωση, η μη συμμόρφωση με τις σχετικές με τη διαχείριση κανονιστικές διατάξεις που προβλέπονται από την ενωσιακή νομοθεσία, με τα πρότυπα καλής γεωργικής και περιβαλλοντικής κατάστασης των εκτάσεων που καθορίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 94 του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013, ή με τη διατήρηση μόνιμων βοσκοτόπων που αναφέρεται στο άρθρο 93 παράγραφος 3 του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 1306/2013.

12. Ενεργός Γεωργός

α) Δεν θεωρούνται ενεργοί γεωργοί όσοι δηλώνουν γεωργικές εκτάσεις αποτελούμενες σε ποσοστό άνω του 50% από εκτάσεις διατηρούμενες εκ φύσεως σε κατάσταση κατάλληλη για βόσκηση ή καλλιέργεια, χωρίς να ασκούν την ελάχιστη γεωργική δραστηριότητα επί αυτής, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 5.

β) Εξαιρουμένων των γεωργών της παραγράφου 2, γεωργοί, οι οποίοι έλαβαν για το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις έως και 5.000 € θεωρούνται ενεργοί γεωργοί. Ειδικά για το έτος αιτήσεων 2015, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των άμεσων ενισχύσεων, που δικαιούνταν ο γεωργός σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 73/2009, προ των μειώσεων και των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 23 του εν λόγω κανονισμού, για το έτος αιτήσεων 2014 και για κάθε επόμενο έτος αιτήσεων «v» λαμβάνεται υπόψη το προηγούμενο έτος αιτήσεων «v-1».

γ) Γεωργοί, οι οποίοι έλαβαν για το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις άνω των 5.000 € θεωρούνται ενεργοί γεωργοί, εφόσον αποδεικνύουν ότι το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων είναι τουλάχιστον το 10% των συνολικών εσόδων, που αποκτήθηκαν από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία.

Ειδικά για το 2015, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των άμεσων ενισχύσεων, που δικαιούνταν ο γεωργός σύμφωνα με τον Καν(ΕΚ) 73/2009, προ των μειώσεων και των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 23 του εν λόγω κανονισμού, για το έτος αιτήσεων 2014 και για κάθε επόμενο έτος «v» λαμβάνεται υπόψη το προηγούμενο έτος αιτήσεων «v-1».

δ) Γεωργοί, οι οποίοι έλαβαν για το προηγούμενο οικονομικό έτος άμεσες ενισχύσεις άνω των 5.000 €, και οι οποίοι διευθύνουν αερολιμένες, σιδηροδρομικές εταιρείες, δίκτυα ύδρευσης, κτηματομεσιτικές εταιρείες, γήπεδα και υπαίθριους χώρους ψυχαγωγίας, θεωρούνται ενεργοί γεωργοί εφόσον αποδεικνύουν οτιδήποτε από τα κατωτέρω:

δα) είτε ότι το ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων είναι τουλάχιστον το 5% των συνολικών εσόδων από μη γεωργικές δραστηριότητες κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία,

δβ) είτε ότι οι γεωργικές τους δραστηριότητες δεν είναι ασήμαντες και συγκεκριμένα ότι το σύνολο των εσόδων που αποκτήθηκαν από αγροτικές δραστηριότητες, κατά το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος για το οποίο υπάρχουν τέτοια στοιχεία, αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 1/3 των συνολικών εσόδων που αποκτήθηκαν το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία,

δγ) είτε ότι ο κύριος επιχειρηματικός ή εταιρικός σκοπός συνίσταται στην άσκηση γεωργικής δραστηριότητας. Ο έλεγχος γίνεται βάσει των δεδομένων που τηρούνται στο Υπουργείο Οικονομικών.

Τα παραπάνω αποδεικνύονται με έγγραφα φορολογικού χαρακτήρα που προέρχονται από το Υπουργείο Οικονομικών και προσκομίζονται, όποτε και με όποιο τρόπο ζητηθούν, στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ή στα αρμόδια γραφεία υποδοχής αιτήσεων από τους δικαιούχους.

ε) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 639/2014 της Επιτροπής:

(εα) ως «έσοδα που αποκτήθηκαν από γεωργικές δραστηριότητες» νοούνται τα έσοδα που απέκτησε ο γεωργός από την γεωργική του δραστηριότητα, περιλαμβανομένης της ενωσιακής στήριξης καθώς και οποιασδήποτε εθνικής ενίσχυσης, η οποία χορηγείται για γεωργικές δραστηριότητες. Περιλαμβάνονται επίσης τα έσοδα από την μεταποίηση γεωργικών προϊόντων της εκμετάλλευσης, υπό τον όρο ότι τα μεταποιημένα προϊόντα παραμένουν στην κυριότητα του γεωργού και από την εν λόγω μεταποίηση προκύπτει άλλο γεωργικό προϊόν. Όλα τα άλλα έσοδα λογίζονται ως «έσοδα από μη γεωργικές δραστηριότητες»,

(εβ) ως «έσοδα» νοούνται τα ακαθάριστα έσοδα πριν από την αφαίρεση των σχετικών δαπανών και φόρων,

(εγ) ως «ετήσιο ποσό των άμεσων ενισχύσεων» νοείται το συνολικό ποσό των άμεσων ενισχύσεων, που δικαιούνται ο γεωργός για το πιο πρόσφατο οικονομικό έτος, για το οποίο διατίθενται στοιχεία για έσοδα από μη γεωργικές δραστηριότητες.

13. Ως αίτηση στήριξης/πληρωμής νοείται η αίτηση που υποβάλλεται από το δικαιούχο τόσο για την υπαγωγή στο μέτρο 13 όσο και για τη χορήγηση της ενίσχυσης.

14. Ως ομάδα καλλιέργειας εννοούνται όλες οι εκτάσεις που έχουν την ίδια τιμή μονάδας εκταρίου

Άρθρο 4

Περιοχές εφαρμογής

1. α) Υπομέτρο 13.1 Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε ορεινές περιοχές.

Το υπομέτρο εφαρμόζεται σε όλες τις περιοχές που είναι χαρακτηρισμένες ως ορεινές με βάση την Οδηγία του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

β) Υπομέτρο 13.2 Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών. Το υπομέτρο εφαρμόζεται στις περιοχές που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς που προκαλούνται από δυσχερείς κλιματολογικές ή εδαφολογικές συνθήκες ή συνδυασμό τους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013.

Οι περιοχές αυτές:

βα) θα οριοθετηθούν εκ νέου λαμβάνοντας υπόψη τους φυσικούς περιορισμούς που προκαλούνται από δυσχερείς κλιματολογικές ή εδαφολογικές συνθήκες ή συνδυασμό τους καθώς και αν οι περιορισμοί αυτοί έχουν ξεπεραστεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013,

ββ) θα αναπροσαρμοστούν μετά την ολοκλήρωση της οριοθέτησης των περιοχών του άρθρου 32.1.β Καν (ΕΕ) 1305/2013, λαμβάνοντας υπόψη την παράγραφο 4 του άρθρου 32 Καν (ΕΕ) 1305/2013.

Από την έγκριση του ΠΑΑ 2014-2020 έως και τον καθορισμό των νέων περιοχών, που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς που προκαλούνται από δυσχερείς κλιμα-

τολογικές ή εδαφολογικές συνθήκες ή συνδυασμό τους, ισχύουν οι περιοχές βάσει της Οδηγίας του Συμβουλίου 81/645/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (πίνακας 3.4 άρθρο 3 παρ. 4).

2. Δε μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες για το Μέτρο 13 αγροτεμάχια που έχουν ενταχθεί στη δράση 3.6 «Μακροχρόνια παύση εκμετάλλευσης γεωργικών γαιών του Μέρους 214 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 και αποτελούν ανειλημμένες υποχρεώσεις του Μέρους 10 του ΠΑΑ 2014-2020.

Άρθρο 5

Δικαιούχοι - Κριτήρια επιλεξιμότητας - Δεσμεύσεις δικαιούχων μέτρου 13

A. Δικαιούχοι του μέτρου μπορούν να κριθούν φυσικά και νομικά πρόσωπα, τα οποία:

1. Είναι ενεργοί γεωργοί κατά την έννοια του άρθρου 9 Καν (ΕΕ) 1307/2013, όπως εξειδικεύεται με το άρθρο 3 της Υπουργικής Απόφασης 104/7056 «Εθνικές επιλογές, διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (ΦΕΚ 147Β'/22.1.2015).

2. Ασκούν γεωργική δραστηριότητα :

α) εντός των ορεινών περιοχών,
β) εντός των μειονεκτικών περιοχών α) με την υφιστάμενη οριοθέτηση και β) μετά την ολοκλήρωση της νέας οριοθέτησης, εντός περιοχών που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς βάσει των βιοφυσικών κριτηρίων που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Καν. (ΕΕ) 1305/2013.

Οι δικαιούχοι των περιοχών οι οποίες δεν είναι επιλέξιμες με τη νέα οριοθέτηση, συνεχίζουν να λαμβάνουν ενίσχυση από την ολοκλήρωση της νέας οριοθέτησης και για περίοδο 4 ετών το μέγιστο, όπως περιγράφεται στο άρθρο 7 της παρούσας.

3. Είναι ενήλικα άτομα (στην περίπτωση δικαιούχων φυσικών προσώπων) και δεν έχουν αποχωρήσει από την ενεργό επαγγελματική δραστηριότητα.

B. Οι δικαιούχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

1. Να διατηρούν την εκμετάλλευση με την οποία εντάσσονται στο Μέτρο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ενίσχυσης.

2. Ανάλογα με τα στοιχεία φυτικού και ζωικού κεφαλαίου που περιλαμβάνει η εκμετάλλευσή τους, να τηρούν τις υποχρεώσεις στα πλαίσια της Πολλαπλής Συμμόρφωσης, όπως αυτές περιγράφονται στη σχετική Εγκύκλιο εκάστου έτους της Αρμόδιας Διεύθυνσης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, κατ' εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 1306/2013, 640/2014 και 809/2014, και της 1791/74062/02.07.2015 υπουργικής απόφασης.

3. Να δέχονται και να διευκολύνουν όλους τους προβλεπόμενους ελέγχους από τα αρμόδια Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα.

Άρθρο 6

Κριτήρια επιλογής των δικαιούχων υπομέτρου 13.2

Τα ακόλουθα κριτήρια επιλογής θα ισχύσουν μέχρι την ολοκλήρωση της νέας οριοθέτησης.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ		ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	
1	Ποσοστό γεωργικού εισοδήματος	Από 85% -100%	250
		Από 70% -84,99%	200
		Από 50% - 69,99%	150
		Από 35% - 49,99%	50
		Από 25% - 34,99%	10
2	Ετήσιο οικογενειακό εξωαγροτικό εισόδημα	Χωρίς εξωαγροτικό εισόδημα	200
		Από 0,01 - 2.500 Ευρώ	150
		Από 2.500,01 - 5.000 Ευρώ	100
		Από 5.000,01 - 10.000 Ευρώ	50
		Από 10.000,01 - 22.500 Ευρώ	10
3	Τρόπος αξιοποίησης της εκμετάλλευσης	Με 30 MMZ έως 35 MMZ	300
		Με 20 MMZ έως 29,99 MMZ	250
		Με 10 MMZ έως 19,99 MMZ	200
		Με 5 MMZ έως 9,99MMZ	150
		Σε κάθε άλλη περίπτωση (λιγότερες από 5 MMZ ή περισσότερες από 35 MMZ)	10
4	Ηλικία	Από 18 - 30 ετών	200
		Από 31-67 ετών Εκτός και αν το ανώτατο όριο αλλάξει από τον ασφαλιστικό τους φορέα	100

Σε περίπτωση ισοβαθμίας προηγούνται οι παραγωγοί που έχουν μεγαλύτερη βαθμολογία στο πρώτο κριτήριο και αν αυτή συμπίπτει, στο δεύτερο κριτήριο και ούτω καθ' εξής.

Αν εξαντληθούν όλα τα κριτήρια χωρίς να καταστεί δυνατός ο καθορισμός της σειράς μεταξύ των ισοβαθμούντων, προηγούνται οι μικρότεροι σε ηλικία με βάση την ημερομηνία γέννησής τους.

Άρθρο 7

Ύψος της Ενίσχυσης

Α. Υπομέτρο 13.1

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής γης στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός των ορεινών περιοχών και καθορίζεται στα 100 ευρώ ανά εκτάριο.

Το ύψος της ενίσχυσης εξαρτάται από την έκταση της εκμετάλλευσης, η οποία μετά τα 20 ha μειώνεται προοδευτικά ως ακολούθως:

- Έκταση εκμετάλλευσης από 0 έως και 20 ha: 100% της ενίσχυσης
- Έκταση εκμετάλλευσης μεγαλύτερη από 20 ha έως και 25 ha: 80% της ενίσχυσης
- Έκταση εκμετάλλευσης μεγαλύτερη από 25 ha έως και 30 ha: 50% της ενίσχυσης
- Έκταση εκμετάλλευσης μεγαλύτερη από 30 ha δεν χορηγείται ενίσχυση

Β. Υπομέτρο 13.2

Η ενίσχυση έχει την μορφή ετήσιων πληρωμών ανά εκτάριο γεωργικής έκτασης, στην οποία ασκείται γεωργική δραστηριότητα εντός περιοχών που υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών και καθορίζεται στα 95 ευρώ ανά εκτάριο, το οποίο μειώνεται

προοδευτικά όμοια με τις ορεινές περιοχές. Σε έκταση μεγαλύτερη από 30 ha δεν χορηγείται ενίσχυση.

Μετά την ολοκλήρωση της νέας οριοθέτησης, θα καθοριστεί το ύψος ενίσχυσης με βάση τις περιοχές που θα προκύψουν και θα εκφρασθεί ως διαφορά στο Καθαρό Γεωργικό Εισόδημα μεταξύ της τυπικής εκμετάλλευσης εντός των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς και της τυπικής εκμετάλλευσης των περιοχών που δεν υπόκεινται σε φυσικούς περιορισμούς ή ειδικά μειονεκτήματα.

Ο ορισμός οριακού εμβαδού ανά εκμετάλλευση για την προοδευτική μείωση των πληρωμών θα καθορισθεί μετά την ολοκλήρωση της νέας οριοθέτησης. Μέχρι τότε, τα ανώτατα όρια καθορίζονται για τις καλλιεργούμενες εκτάσεις μέχρι 30 Ha και για τους βοσκότοπους μέχρι 30ha.

Για τους δικαιούχους των περιοχών οι οποίες δε θα είναι επιλέξιμες με τη νέα οριοθέτηση, αλλά θα συνεχίσουν να λαμβάνουν ενίσχυση για περίοδο 4 ετών το μέγιστο, η ετήσια ενίσχυση αποτελεί φθινον ποσοστό της ενίσχυσης που λάμβαναν την περίοδο 2007-2013, ως εξής:

- 1ο έτος 80% της ενίσχυσης που ελάμβαναν το 2007-2013
- 2ο έτος 60% της ενίσχυσης που ελάμβαναν το 2007-2013
- 3ο έτος 40% της ενίσχυσης που ελάμβαναν το 2007-2013
- 4ο έτος 20% της ενίσχυσης που ελάμβαναν το 2007-2013

Άρθρο 8

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος -
Δημοσιοποίηση του Προγράμματος

1. Η ΕΥΔ ΠΑΑ ενημερώνει έγκαιρα, κάθε έτος, τον ΕΦΔ για την έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος καθορίζοντας το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης

2. Ο Ε.Φ.Δ. με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ, προωθεί για υπογραφή στον Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑ-ΑΤ, σχέδιο πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης από τους ενδιαφερόμενους που πληρούν τα κριτήρια ένταξης, όπως αυτά έχουν εγκριθεί και ισχύουν.

Στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ορίζονται τα κατωτέρω:

- τα προκηρυσσόμενα υπομέτρα
- το συνολικό ποσό της δημόσιας δαπάνης
- οι αρμόδιες υπηρεσίες και ο διαδικτυακός τόπος για την παροχή πληροφοριών
- ο τρόπος και ο τόπος υποβολής αιτήσεων και δικαιολογητικών
- η προθεσμία υποβολής αιτήσεων στήριξης / πληρωμής
- οι περιοχές εφαρμογής
- τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής και τα σχετικά δικαιολογητικά
- τις δεσμεύσεις των δικαιούχων
- τα ύψη ενίσχυσης και η διαδικασία χορήγησης της
- οι εφαρμοζόμενες μειώσεις-κυρώσεις και η διαδικασία υπολογισμού πληρωμής
- την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με τα άρθρα 111-112 του Καν. 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της ένωσης ή της χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Καν. (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.

3. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος μετά την έκδοση της και με ευθύνη του ΕΦΔ αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ. Επιπλέον, διαβιβάζεται στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε, ώστε στη συνέχεια να κοινοποιηθεί στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής των αιτήσεων στήριξης/πληρωμής, με στόχο την ευρεία δημοσιοποίησή της.

4. Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη ή/και σε ηλεκτρονική μορφή, είτε από την έδρα των εμπλεκόμενων φορέων, είτε μέσω του διαδικτύου.

5. Με ευθύνη του ΕΦΔ, τα στοιχεία της πρόσκλησης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 9

Υποβολή αιτήσεων στήριξης/πληρωμής

1. Υποβολή Αίτησης

Η Αίτηση στήριξης αποτελεί παράλληλα αίτηση πληρωμής και υποβάλλεται ταυτόχρονα με την Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης στον ΟΠΕΚΕΠΕ, από τον ίδιο το γεωργό ή από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του και συγκεκριμένα:

• είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω online συστήματος,

• είτε μέσω ενός πιστοποιημένου Φορέα υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης.

Η αίτηση καταχωρίζεται στην κεντρική βάση δεδομένων του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕΑΕ) και μετά την οριστικοποίηση της λαμβάνει αριθμό πρωτοκόλλου, εκτυπώνεται σε 1 αντίτυπο που υπογράφεται από το γεωργό και επισυνάπτεται ηλεκτρονικά η πρώτη σελίδα της αίτησης με την υπογραφή του παραγωγού. Το υπογεγραμμένο αντίτυπο παραλαμβάνεται τηρείται και φυλάσσεται μαζί με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά από το γεωργό, ενώ στον ΟΠΕΚΕΠΕ και στον πιστοποιημένο φορέα υποβολής της αίτησης τηρείται ο φάκελος σε ηλεκτρονική μορφή. Ο παραγωγός υποχρεούται σε οποιοδήποτε έλεγχο να προσκομίζει τα πρωτότυπα παραστατικά.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της ενιαίας αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα.

2. Απαιτούμενα Δικαιολογητικά

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι τα κάτωθι:

α) Αντίγραφο και των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας ή των κρίσιμων σελίδων του διαβατηρίου (μόνο για φυσικά πρόσωπα).

β) Αντίγραφο της πρώτης σελίδας βιβλιαρίου Τράπεζας.

Η υποβολή τους δεν είναι απαραίτητη σε περίπτωση που έχουν ήδη υποβληθεί και καταχωριστεί ηλεκτρονικά στο πλαίσιο της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης του έτους ή σε αίτηση προγενέστερου έτους και δεν υπάρχουν μεταβολές.

3. Διόρθωση - Ανάκληση αιτήσεων στήριξης/πληρωμής πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης/πληρωμής και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. Για το σκοπό αυτό οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν είτε απευθείας στον ΟΠΕΚΕΠΕ μέσω online συστήματος (στην περίπτωση που έχουν υποβάλει μέσω αυτής της διαδικασίας την αρχική αίτηση), είτε μέσω του πιστοποιημένου Φορέα υποβολής ενιαίας αίτησης ενίσχυσης τη σχετική διόρθωση. Εφόσον η διόρθωση αφορά στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αυτά υποβάλλονται εκ νέου ώστε να αντικατασταθούν. Πέραν των ανωτέρω, οι αιτούντες δύνανται να ανακαλέσουν την αίτηση στήριξης/πληρωμής εν όλο ή εν μέρει μετά από αίτημα τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καν. 809/2014. Το εν λόγω αίτημα επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

Άρθρο 10

Διοικητικοί έλεγχοι αιτήσεων στήριξης

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με τις Περιφερειακές του Διευθύνσεις.

2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων στήριξης, διεξάγεται μηχανο-

γραφικά και περιλαμβάνει διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΟΣΔΕ, ΜΑΑΕ, ΚΕΠΥΟ, κ.α.), δεδομένου ότι, εφόσον είναι δυνατόν, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητεί απευθείας από την πηγή πληροφόρησης τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης.

3. Ο έλεγχος των αιτήσεων στήριξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω:

- το εμπρόθεσμο της υποβολής·
- την πληρότητα της αίτησης·
- την κάλυψη των κριτηρίων επιλεξιμότητας·
- τη βαθμολόγηση της αίτησης με βάση τα κριτήρια επιλογής, (για το υπομέτρο 13.2)·
- τον προσδιορισμό του αιτούμενου ποσού ενίσχυσης για όλη την περίοδο της δέσμευσης.

4. Ο έλεγχος κάθε αίτησης στήριξης/πληρωμής πρέπει να ολοκληρώνεται συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των κριτηρίων επιλογής (εφόσον αυτά υφίστανται) και του προσδιορισμού του ποσού ενίσχυσης, ακόμα και αν η αίτηση στήριξης/πληρωμής δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

5. Οι εν ανωτέρω έλεγχοι πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την 31/12 του εκάστοτε έτους εφαρμογής.

6. Βάσει των ανωτέρω, για το σύνολο των αιτήσεων στήριξης /πληρωμής που έχουν υποβληθεί για το έτος εφαρμογής, συντάσσονται πίνακες παραδεκτών αιτήσεων στήριξης/πληρωμής, καθώς και πίνακες με όλες τις μη παραδεκτές αιτήσεις στήριξης/πληρωμής.

α) Στους πίνακες παραδεκτών αιτήσεων αποτυπώνονται τα αιτούμενα ποσά ένταξης, αιτούμενη έκταση και η βαθμολογία (για το Υπομέτρο 13.2).

β) Στους πίνακες μη παραδεκτών αιτήσεων αποτυπώνονται τα αιτούμενα ποσά ένταξης και οι λόγοι απόρριψης.

7. Οι πίνακες δημοσιοποιούνται με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., του Υπ.Α.Α.Τ. και του ΠΑΑ και γνωστοποιούνται στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων για την ενημέρωση των αιτούντων. Κατά των αποτελεσμάτων των πινάκων δύναται να υποβληθεί προσφυγή (ενδικοφανής προσφυγή) κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999.

8. Οι προσφυγές υποβάλλονται, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την αναγραφόμενη στους πίνακες ημερομηνία, είτε απευθείας στις Περιφερειακές Διευθύνσεις, Περιφερειακές Μονάδες ή Νομαρχιακές Μονάδες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., είτε στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων με την υποχρέωση των τελευταίων να τις αποστέλλουν στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών.

9. Στην προσφυγή του ο γεωργός οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τους λόγους καθώς και να προσκομίζει οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο προκειμένου να αποδείξει το αληθές των λόγων του.

10. Οι προσφυγές των παραγωγών εξετάζονται από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Δ/σης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., σύμφωνα με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του τελευταίου.

11. Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με την πλειοψηφική γνώμη των παρόντων μελών.

12. Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

13. Η εξέταση των προσφυγών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

14. Μετά το τέλος της εξέτασης των προσφυγών το σύνολο των στοιχείων καταχωρίζονται στο ΟΠΣΕΑΕ.

15. Ο ΕΦΔ προβαίνει στην ένταξη των πράξεων για τις παραδεκτές αιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 11 της παρούσας.

16. Για τις προσφυγές που δεν κρίθηκαν βάσιμες ο ΕΦΔ ενημερώνει τους προσφεύγοντες με ανάρτηση πίνακα των τελικά απορριπτόμενων αιτήσεων στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., του Υπ.Α.Α.Τ. και του ΠΑΑ τον οποίο γνωστοποιεί στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων.

Άρθρο 11

Ένταξη Πράξεων

1. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου του προηγούμενου άρθρου, το σύνολο των υποβληθεισών αιτήσεων, μαζί με τα αντίστοιχα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων, μεταφέρεται από το ΟΠΣΕΑΕ, με χρήση κατάλληλης υπηρεσίας διαδικτύου, στο ΟΠΣΑΑ όπου κάθε αίτηση λαμβάνει μοναδικό κωδικό.

2. Ο ΕΦΔ εκδίδει Απόφαση Ένταξης, το σχέδιο της οποίας παράγεται από το ΟΠΣΑΑ με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις που έχουν επιλεγεί προς στήριξη.

3. Κάθε απόφαση ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τους δικαιούχους και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία δικαιούχου, προϋπολογισμός πράξης, επιλέξιμη έκταση σύμφωνα με τα στοιχεία των τεμαχίων προς στήριξη, υπομέτρο) τις υποχρεώσεις/δέσμευσεις των δικαιούχων, τη διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης, ελέγχους και μειώσεις - κυρώσεις.

4. Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών πόρων του ΥΠΑΑΤ. Η απόφαση αναρτάται με ευθύνη του ΕΦΔ στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., του Υπ.Α.Α.Τ. και του ΠΑΑ και γνωστοποιείται στις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων.

5. Τα στοιχεία της Απόφασης Ένταξης καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Άρθρο 12

Διοικητικοί έλεγχοι πληρωμής

1. Αρμόδιος Φορέας για τη διενέργεια των ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με τις Περιφερειακές του Διευθύνσεις.

2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται στο σύνολο των παραδεκτών αιτήσεων στήριξης, διεξάγεται μηχανογραφικά και περιλαμβάνει διασταυρωτικούς ελέγχους με άλλες βάσεις δεδομένων (π.χ. ΟΣΔΕ, Κτηνιατρική Βάση δεδομένων, κ.α.) μεταξύ των αιτούμενων στοιχείων και των αποτελεσμάτων των ελέγχων ως προς την προσδιορισθείσα έκταση με στόχο:

- Την επαλήθευση της ορθότητας των πληροφοριών που περιέχονται στην αίτησης πληρωμής.

• Τον έλεγχο της συμμόρφωσης με όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και τους όρους χορήγησης της ενίσχυσης στο δικαιούχο.

• Την εκπλήρωση των απαιτήσεων και των προτύπων που σχετίζονται με την πολλαπλή συμμόρφωση.

• Τον προσδιορισμό του τελικού ποσού ενίσχυσης για το έτος ενίσχυσης.

Άρθρο 13

Επιτόπιοι Έλεγχοι

1. Σκοπός των εν λόγω ελέγχων είναι η μέτρηση των εκτάσεων που έχουν δηλωθεί από το δικαιούχο στο πλαίσιο του Μέτρου και η επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και των άλλων υποχρεώσεων του.

2. Φορέας διεξαγωγής των επιτόπιων ελέγχων είναι ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

3. Οι επιτόπιοι έλεγχοι καλύπτουν τουλάχιστον ποσοστό 5% του συνόλου των δικαιούχων του Μέτρου. Δικαιούχοι που έχουν κριθεί μη επιλέξιμοι από τον διοικητικό έλεγχο δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του δείγματος.

4. Ωστόσο, εφόσον από τους ελέγχους αποκαλύπτονται σημαντικές παρατυπίες και περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, το δείγμα ελέγχου αυξάνεται κατάλληλα.

5. Δεδομένου ότι οι δικαιούχοι του Μέτρου 13, αποτελούν υποσύνολο των δικαιούχων της Βασικής ενίσχυσης, το δείγμα επιτόπιων ελέγχων αποτελεί μέρος του δείγματος επιτόπιων ελέγχων της Βασικής ενίσχυσης, το οποίο εξάγεται σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καν. 809/2014. Όταν κρίνεται αναγκαίο για λόγους συμμόρφωσης με το ελάχιστο ποσοστό ελέγχων και τα κριτήρια εξαγωγής του δείγματος, επιλέγονται πρόσθετοι δικαιούχοι του Μέτρου 13 για επιτόπιο έλεγχο.

6. Οι επιτόπιοι έλεγχοι δύναται να πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τους επιτόπιους ελέγχους της πολλαπλής συμμόρφωσης.

7. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. τηρεί αρχείο με τους λόγους επιλογής κάθε δικαιούχου για επιτόπιο έλεγχο και οι ελεγκτές ενημερώνονται σχετικά με τον λόγο επιλογής, πριν τη διενέργεια του.

8. Η διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων δύναται να γνωστοποιηθεί στους υπό έλεγχο δικαιούχους, με την προϋπόθεση ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός ή η αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Κάθε προαναγγελία περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και δεν υπερβαίνει τις 14 ημέρες.

9. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτές διαφορετικούς αυτών που διενεργούν τους διοικητικούς ελέγχους.

10. Σε περίπτωση που ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας ή ορισμένες δεσμεύσεις μπορούν να ελεγχθούν μόνο κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για τους επιτόπιους ελέγχους ενδέχεται να απαιτούνται πρόσθετες επισκέψεις. Όμως ο αριθμός και η διάρκεια των επισκέψεων αυτών σε ένα δικαιούχο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά περίπτωση αυτού του είδους οι επισκέψεις μπορούν να πραγματοποιούνται και μέσω τηλεπικοινωνιών.

11. Για κάθε επιτόπιο που διενεργείται συντάσσεται έκθεση ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις των άρθρων 41 και 43 του Καν (ΕΕ) 809/2014, η οποία καθιστά δυνατή την επισκόπηση των λεπτομερειών των ελέγχων που

διενεργούνται και την εξαγωγή συμπερασμάτων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις

12. Σε περίπτωση που κατά τον επιτόπιο διαπιστωθεί μη συμμόρφωση ή ύπαρξη παρατυπιών, ο δικαιούχος λαμβάνει αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου ή απόσπασμα του μέρους της έκθεσης ελέγχου που τον αφορά, προκειμένου να υποβάλει αίτηση προσφυγής εφόσον το επιθυμεί

13. Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του Καν (ΕΕ) 809/2014, εάν ο επιτόπιος έλεγχος διενεργείται με τηλεπικοινωνία σύμφωνα με το άρθρο 40 του Καν (ΕΕ) 809/2014, δεν απαιτείται από το δικαιούχο να υπογράψει την έκθεση ελέγχου, εάν δεν αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης κατά τον έλεγχο. Εάν κατόπιν των ελέγχων αυτών, αποκαλυφθεί περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο δικαιούχος ενημερώνεται και έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης προσφυγής εφόσον το επιθυμεί.

14. Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, μη συγκέντρωσης ή συγκράτησης των ζώων, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων, των σταυλικών εγκαταστάσεων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που θα ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος.

Άρθρο 14

Μειώσεις- Κυρώσεις

Για την επιβολή μειώσεων και κυρώσεων που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα του Καν (ΕΕ) 640/2014 διενεργούνται όλοι οι μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί, διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, με σκοπό την επαλήθευση των όρων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων.

Α. Εξαιρέσεις από τις διοικητικές κυρώσεις

1. Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις:

α) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία ή φυσικά περιστατικά,

β) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα,

γ) όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση,

δ) όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή εάν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο.

2. Οι διοικητικές κυρώσεις δεν επιβάλλονται για εκείνα τα στοιχεία της αίτησης ενίσχυσης ως προς τα οποία ο δικαιούχος ενημερώνει εγγράφως την αρμόδια αρχή ότι η αίτηση ενίσχυσης είναι ανακριβής ή κατέστη ανακριβής μετά την υποβολή της, υπό τον όρο ότι η αρμόδια αρχή δεν έχει γνωστοποιήσει στον δικαιούχο την πρόθεση της να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο και δεν τον έχει ήδη ενημερώσει σχετικά με τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης όσον αφορά την αίτηση ενίσχυσης ή την αίτηση πληρωμής.

3. Η αναφερόμενη στο στοιχείο 2 ενημέρωση από τον δικαιούχο έχει ως αποτέλεσμα την προσαρμογή της αίτησης ενίσχυσης ή της αίτησης πληρωμής στην πραγματική κατάσταση.

Β. Παράλειψη δήλωσης του συνόλου των εκτάσεων.

Εάν για ένα δεδομένο έτος ο δικαιούχος δεν δηλώσει όλα τα αγροτεμάχια του που σχετίζονται με εκτάσεις και η διαφορά μεταξύ της συνολικής έκτασης που δηλώνεται στην αίτηση πληρωμής αφενός, και της έκτασης που προκύπτει εάν στην έκταση αυτή προστεθεί η συνολική έκταση των αδήλων αγροτεμαχίων αφετέρου, υπερβαίνει το 3 %, το συνολικό ποσό της πληρωμής των μέτρων στήριξης βάσει της έκτασης που οφείλεται στον εν λόγω δικαιούχο για το συγκεκριμένο έτος μειώνεται έως και κατά 3 %, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης, ως εξής :

- 1%, εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20%,
- 2% εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% αλλά δεν υπερβαίνει το 50%,
- 3%, εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%.

Γ. Εκπρόθεση υποβολή της αίτησης στήριξης/πληρωμής

Εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 15 της παρούσας απόφασης, η υποβολή αίτησης στήριξης/πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής οδηγεί σε μείωση του ποσού που ο δικαιούχος θα είχε δικαίωμα να λάβει κατά 1% ανά εργάσιμη ημέρα, εάν η αίτηση είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση καθυστέρησης μεγαλύτερης των 25 ημερολογιακών ημερών η αίτηση θεωρείται μη αποδεκτή.

Δ. Μη τήρηση των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης

Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης επί των ενισχύσεων των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, οι μειώσεις και κυρώσεις που επιβάλλονται επί των ενισχύσεων αυτών ορίζονται με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 1306/2013, 640/2014 και 809/2014 και της 1791/74062/02.07.2015 υπουργικής απόφασης.

Ε. Μειώσεις - κυρώσεις για μέτρα στήριξης βάση της έκτασης

Οι μειώσεις και αποκλεισμοί της περίπτωσης αυτής ορίζονται στο Τμήμα Π του κεφαλαίου IV του αριθμ. 640/2014 κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ). Εάν η ίδια έκταση χρησιμεύει ως βάση για αίτηση ενίσχυσης και/ή αίτηση πληρωμής στο πλαίσιο περισσότερων του ενός καθεστώτων στρεμματικής ενίσχυσης ή μέτρων στήριξης βάσει της έκτασης, η έκταση αυτή λαμβάνεται υπόψη χωριστά για καθένα από τα εν λόγω καθεστώτα ενίσχυσης ή μέτρα στήριξης.

Ε.Ι. Βάση υπολογισμού σε σχέση με τις στρεμματικές ενισχύσεις

1. Εάν η έκταση που δηλώνεται στο πλαίσιο του Μέτρου υπερβαίνει τον μέγιστο αριθμό εκταρίων που έχει καθορίσει ως ανώτατο όριο το κράτος μέλος, η δηλωθείσα έκταση μειώνεται με βάση το όριο αυτό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του Καν (ΕΕ) 640/2014.

2. Εάν η προσδιορισθείσα έκταση μιας καλλιεργητικής ομάδας είναι μεγαλύτερη από τη δηλωθείσα με την αίτηση πληρωμής, για τον υπολογισμό της ενίσχυσης χρησιμοποιείται η δηλωθείσα έκταση.

3. Με την επιφύλαξη των διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με τις παραγράφους Ε.ΙΙ.2α και Ε.ΙΙ.2β του παρό-

ντος άρθρου, εάν η δηλωθείσα έκταση υπερβαίνει την προσδιορισθείσα έκταση για μια καλλιεργητική ομάδα, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση για την εν λόγω καλλιεργητική ομάδα.

Ωστόσο, εάν η διαφορά μεταξύ της συνολικής προσδιορισθείσας έκτασης και της συνολικής έκτασης που δηλώνεται για ενίσχυση είναι ίση με 0,1 εκτάριο ή μικρότερη, η προσδιορισθείσα έκταση θεωρείται ίση με τη δηλωθείσα έκταση. Το παραπάνω δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της συνολικής έκτασης που έχει δηλωθεί για ενισχύσεις.

4. Σε περίπτωση εκτάσεων βοσκοτόπων σε παραγωγή, που δηλώνονται για την ενεργοποίηση δικαιωμάτων, εάν διαπιστωθεί ότι η πυκνότητα βόσκησης είναι μικρότερη από 0,7 MMZ/ha, ως επιλέξιμη έκταση βοσκοτόπου για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων, λογίζεται αυτή που προκύπτει μετά από αναγωγή του ελάχιστου συνολικού αριθμού MMZ που υπολογίζονται βάσει των δηλωθέντων διοικητικά και επιτόπια ελεγχθέντων επιλέξιμων ζώων, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΖΩΩΝ	MMZ/ζώο
Αιγοπρόβατα (ανεξαρτήτως ηλικίας και φύλου)	0,15
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας κάτω των 6 μηνών	0,20
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας από 6 έως 24 μηνών	0,60
Αρσενικά και θηλυκά βοοειδή ηλικίας άνω των 24 μηνών	1,00
(πηλίκο του ελάχιστου συνολικού αριθμού MMZ δια της ελάχιστης απαιτούμενης πυκνότητας των 0,7 MMZ/ha).	

5. Εάν ο κάτοχος της εκμετάλλευσης δεν κατέστη δυνατόν να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του λόγω ανωτέρας βίας ή έκτακτων περιστάσεων, διατηρεί το δικαίωμα του να λάβει ενίσχυση για την έκταση που ήταν επιλέξιμη κατά το χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι έκτακτες περιστάσεις.

Ε.ΙΙ. Μειώσεις: - Κυρώσεις σε περιπτώσεις δήλωσης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική

1. Οι κυρώσεις εφαρμόζονται ανά καλλιεργητική ομάδα

2. Εάν η έκταση που δηλώνεται για την εφαρμογή καθεστώτων στρεμματικής ενίσχυσης υπερβαίνει την έκταση που προσδιορίζεται σύμφωνα με την ενότητα Ε.Ι., τότε:

α) εάν η διαφορά κυμαίνεται μεταξύ του 3% και του 20% ή υπερβαίνει τα δύο (2) εκτάρια, η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση την προσδιορισθείσα έκταση μειωμένη κατά το διπλάσιο της διαπιστωθείσας διαφοράς της προσδιορισθείσας έκτασης,

β) εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% της προσδιορισθείσας έκτασης, δεν χορηγείται στρεμματική ενίσχυση ή ενίσχυση βάσει της έκτασης για τη σχετική καλλιεργητική ομάδα,

γ) εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%, δεν χορηγείται στρεμματική ενίσχυση ή ενίσχυση βάσει της έκτασης για τη σχετική καλλιεργητική ομάδα. Επιπροσθέτως, ο δικαιούχος υπόκειται σε πρόσθετη κύρωση ισόποση

με την ενίσχυση που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ δηλωθείσας έκτασης και προσδιορισθείσας έκτασης σύμφωνα με την παράγραφο Α.3. της παρούσας.

3. Το ποσό που προκύπτει από την κύρωση της παραγράφου Ε.ΙΙ.γ) συμψηφίζεται με τις πληρωμές τις οποίες δικαιούται ο εν λόγω δικαιούχος, βάσει αιτήσεων που θα καταθέσει, κατά τη διάρκεια των τριών ετών εφαρμογής που έπονται του έτους εφαρμογής της διαπίστωσης.

4. Εάν το ποσό που υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο Ε.ΙΙ.γ), δεν μπορεί να αποτελέσει εξ ολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης, το υπόλοιπο διαγράφεται.

ΣΤ. Μη συμμόρφωση προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις

Η στήριξη που ζητείται απορρίπτεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου όταν τα κριτήρια επιλεξιμότητας δεν πληρούνται.

Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, η στήριξη δεν καταβάλλεται ή ανακτάται εξ ολοκλήρου. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από το ίδιο μέτρο ή είδος δράσης για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Ζ. Σειρά των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων που επιβάλλονται

Η σειρά επιβολής των μειώσεων, απορριπτικών αποφάσεων, ανακτήσεων και κυρώσεων ορίζεται ως εξής:

1. Οι μειώσεις και οι κυρώσεις που προβλέπονται στις ενότητες Ε. (εκτός της παραγράφου Ε.ΙΙ.2.γ) και ΣΤ του παρόντος άρθρου επιβάλλονται σε όλες τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

2. Το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.1 χρησιμοποιεί ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σε περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής, σύμφωνα με την ενότητα Γ. του παρόντος άρθρου.

3. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.2 χρησιμοποιεί ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα Β. του παρόντος άρθρου.

4. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.3 χρησιμοποιεί ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα Δ. λόγω μη τήρησης των διατάξεων περί πολλαπλής συμμόρφωσης.

5. Το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει από την εφαρμογή της παραγράφου Ζ.4 χρησιμοποιεί ως βάση για τον υπολογισμό τυχόν μειώσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με την ενότητα Ε., παράγραφος Ε.ΙΙ.2.γ.

Άρθρο 15

Ανωτέρα Βία - Φυσικά Περιστατικά

1. Περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή φυσικών περιστατικών που αφορούν το φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο, εξετάζονται στο πλαίσιο της Ενιαίας Αίτησης Εκμετάλλευσης, σύμφωνα με Εγκύκλιο που εκδίδεται από την αρμόδια Διεύθυνση του ΟΠΕΚΕΠΕ.

2. Εάν ο δικαιούχος δεν κατέστη δυνατόν να συμμορφωθεί με τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τις λοιπές υποχρεώσεις λόγω ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων διατηρεί το δικαίωμα του να λάβει ενίσχυση

για την έκταση που ήταν επιλέξιμη κατά τον χρόνο που προέκυψαν οι λόγοι ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις.

3. Στο πλαίσιο του Μέτρου 13 ως ανωτέρα βία εξετάζονται και δύνανται να θεωρηθούν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

α) θάνατος του δικαιούχου,
β) μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία,

γ) οποιαδήποτε άλλη περίπτωση που κατά την νομολογία των εθνικών δικαστηρίων ή του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Δ.Ε.Κ.) μπορεί να θεωρηθεί περίπτωση ανωτέρας βίας.

4. Επισημαίνεται ότι αν το αίτημα ανωτέρας βίας αφορά την εκπρόθεσμη υποβολή υποβάλλεται εντός δέκα πέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που ο κάτοχος της εκμετάλλευσης είναι σε θέση να το πράξει.

Άρθρο 16

Διόρθωση προφανών σφαλμάτων στις Αιτήσεις Στήριξης/Πληρωμής

1. Οι δικαιούχοι διατηρούν το δικαίωμα να διορθώνουν ή να τροποποιούν προφανή σφάλματα που περιέχονται στις αιτήσεις στήριξης/πληρωμής ή/και στα συνοδευτικά δικαιολογητικά, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

2. Για το σκοπό αυτό υποβάλλουν αίτηση διόρθωσης στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης (ΟΠΣΕ-ΑΕ), ενδεχομένως μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, περιγράφοντας το προφανές σφάλμα και ζητώντας τη διόρθωση ή προσαρμογή της αίτησης στήριξης/πληρωμής ή/και των συνυποβαλλόμενων δικαιολογητικών.

3. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. κατόπιν εξέτασης του αιτήματος από το δικαιούχο ή αν διαπιστώσει προφανή σφάλματα κατά την εξέταση της αίτησης στήριξης/πληρωμής, αξιολογεί συνολικά τη συγκεκριμένη περίπτωση με σκοπό την αναγνώριση των προφανών σφαλμάτων και με την προϋπόθεση ότι ο αιτών ενήργησε καλή τη πίστη.

4. Εφόσον ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αναγνωρίσει προφανή σφάλματα, λαμβάνει υπ' όψιν κατά την αξιολόγηση τη διορθωμένη αίτηση στήριξης/πληρωμής ή/και τα διορθωμένα δικαιολογητικά.

5. Αν η αξιολόγηση έχει ήδη ολοκληρωθεί πριν τη διαπίστωση των σφαλμάτων, την επαναλαμβάνει ακολουθώντας την προβλεπόμενη διαδικασία.

Άρθρο 17

Ανάκληση αιτήσεων στήριξης/πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους

Κάθε αίτηση στήριξης/πληρωμής μπορεί να ανακληθεί εγγράφως οποιαδήποτε στιγμή. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, εξετάζει το αίτημα και ενεργεί με την ακόλουθη σειρά:

- Αν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση ενημερώνεται ο δικαιούχος και ακολουθείται η διαδικασία ανάκτησης.

- Εφόσον δεν έχει καταβληθεί η αναλογούσα ενίσχυση στο δικαιούχο καταχωρίζει εφόσον απαιτείται, στο ΟΠΣΕΑΕ το παραδεκτό της ανάκλησης και ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο και τη Δ/ση Προγραμματισμού και Εφαρμογών.

Αίτηση ανάκλησης από το δικαιούχο δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή στις περιπτώσεις που έχει ενημερωθεί για διενέργεια ελέγχου ή υπάρχουν ευρήματα έλεγχου.

Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλει το εν λόγω αίτημα.

Η Δ/ση Προγραμματισμού και Εφαρμογών προβαίνει σε έκδοση σχετικής απόφασης με την οποία ανακαλείται η ένταξη της εν λόγω πράξης ή με την οποία τροποποιείται η απόφαση ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται ατομικά (μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) στο δικαιούχο.

Άρθρο 18

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης

Οργανισμός Πληρωμής ορίζεται ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., ο οποίος θα πραγματοποιεί την έγκριση (αναγνώριση και εκκαθάριση) της δαπάνης.

Μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, όπως περιγράφονται στα άρθρα 12 και 13, διενεργείται αξιολόγηση του συνόλου των αιτήσεων πληρωμής που οδηγεί στον ορισμό του τελικού ποσού πληρωμής. Οι πληρωμές για αιτήσεις πληρωμής που υποβάλλονται από το έτος υποβολής αιτήσεων 2018 πραγματοποιούνται από την 1η Δεκεμβρίου έως τις 30 Ιουνίου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Οι πληρωμές καταβάλλονται σε δύο το πολύ δόσεις εντός της περιόδου αυτής.

Δύνатаι, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 75 του Καν (ΕΕ) 1306/2014, να καταβληθεί προκαταβολή της ενίσχυσης έως 75%, μετά την ολοκλήρωση των διοικητικών ελέγχων όπως περιγράφονται στο άρθρο 12, πριν την 1η Δεκεμβρίου αλλά όχι πριν τη 16η Οκτωβρίου.

Οι πληρωμές διενεργούνται στο σύνολο της επικράτειας και ανά Περιφέρεια Στήριξης μετά τη δημιουργία φακέλου, εκ του μηχανογραφικού αρχείου πληρωμών της Βάσης Δεδομένων, όπως περιγράφεται αναλυτικά σε σχετική εγκύκλιο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. Ο φάκελος πληρωμής κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει:

1. Αναλυτική Κατάσταση Πληρωμής των δικαιούχων ενίσχυσης εκτυπωμένη ανά παρτίδα από το μηχανογραφικό αρχείο πληρωμών της Βάσης Δεδομένων, και υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος, τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ/σης και τον Γενικό Διευθυντή του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., όπου απαιτείται.

2. Συγκεντρωτική Κατάσταση Πληρωμής εκτυπωμένη ανά παρτίδα από το μηχανογραφικό αρχείο πληρωμών της Βάσης Δεδομένων, υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος, τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης και τον Γενικό Διευθυντή του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., όπου απαιτείται.

3. Λίστες ελέγχων με τα αποτελέσματα των διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων από τις αρμόδιες Δ/σεις του Οργανισμού υπογεγραμμένες από τους αντίστοιχους προϊσταμένους Δ/σης.

4. Λίστα ελέγχου εκκαθάρισης υπογεγραμμένη από τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ/σης.

5. Αναλυτική Κατάσταση Δείγματος πληρωμών υπογεγραμμένη από τους αρμόδιους ελεγκτές, τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ/σης.

6. Λίστα ελέγχου Δείγματος υπογεγραμμένη από τους αρμόδιους ελεγκτές, τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος και τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ/σης.

Επιπλέον, ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ενημερώνει τη Δ/ση Προγραμματισμού και Εφαρμογών για το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους προκειμένου η τελευταία να εκδώσει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους, η συλλογική απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάριθμος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Την απόφαση αυτή διαβιβάζει στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ.

Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ, σε συνέχεια της ως άνω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΑΑ. Με ευθύνη του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ οι αιτήσεις πληρωμής, οι αντίστοιχοι διοικητικοί έλεγχοι και τα στοιχεία πληρωμών και συντάσσονται πίνακες αποτελεσμάτων διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων, στους οποίους:

1. α) Για τις πράξεις των οποίων ανακαλείται η ένταξη αποτυπώνονται η αιτούμενη έκταση, το ποσό ένταξης και οι λόγοι ανάκλησης.

α) Για τις πράξεις που καταβλήθηκε η ενίσχυση αποτυπώνονται: η αιτούμενη, η προσδιορισθείσα και η πληρωτέα έκταση (ανά ομάδα καλλιέργειας για το Υπομέτρο 13.2), το ποσό ένταξης - πληρωμής προ κυρώσεων, το ποσό κυρώσεων, το τελικό ποσό πληρωμής μετά κυρώσεων, τυχόν συμψηφισμοί από αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, ποινές πολλαπλής συμμόρφωσης και ποινετείς κυρώσεις και η βαθμολογία (για το Υπομέτρο 13.2).

2. Οι ως άνω πίνακες δημοσιοποιούνται με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., του Υπ.Α.Α.Τ. και του ΠΑΑ και γνωστοποιούνται στις περιφερειακές Υπηρεσίες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων για την ενημέρωση των αιτούντων. Η ενημέρωση περιλαμβάνει τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του Ν. 2690/1999.

3. Οι προσφυγές υποβάλλονται, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την αναγραφόμενη στους πίνακες ημερομηνία, είτε απευθείας στις Περιφερειακές Διευθύνσεις, Περιφερειακές Μονάδες ή Νομαρχιακές Μονάδες του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., είτε στους πιστοποιημένους φορείς υποβολής αιτήσεων με την υποχρέωση των τελευταίων να τις αποστέλλουν στις Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών.

Μπορούν να υποβληθούν προσφυγές και κατά των κριτηρίων επιλεξιμότητας ή επιλογής (για το Υπομέτρο 13.2) μόνο στην περίπτωση που το αποτέλεσμα αυτών είναι διαφορετικό από το αντίστοιχο των πινάκων της παραγράφου 6 του άρθρου 11.

4. Στην προσφυγή του ο γεωργός οφείλει να αναφέρει αναλυτικά τους λόγους καθώς και να προσκομίζει

οποιοδήποτε επιπλέον στοιχείο προκειμένου να αποδείξει το αληθές των λόγων του.

5. Οι προσφυγές των παραγωγών εξετάζονται από τριμελή επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Δ/σης του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., σύμφωνα με σχετική διευκρινιστική εγκύκλιο του τελευταίου.

6. Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με την πλειοψηφική γνώμη των παρόντων μελών.

7. Σε περίπτωση καταγγελίας ή υπόνοιας για απάτη για την αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται και συμπληρωματικός επιτόπιος έλεγχος.

8. Η εξέταση των προσφυγών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

9. Μετά το τέλος της εξέτασης των προσφυγών το σύνολο των στοιχείων καταχωρίζονται στο ΟΠΣΕΑΕ.

Άρθρο 19

Ανάκτηση Αχρεωστήτως Καταβληθέντων Ποσών

1. Τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά για μια συγκεκριμένη περίοδο δύναται, σε περίπτωση διαπίστωσης ύπαρξης άλλης αναγνωρισμένης και εκκαθαρισμένης απαίτησης του αιτούντα, να συμψηφιστούν με την εν λόγω αναγνωρισμένη και εκκαθαρισμένη απαίτηση του και σε περιπτώσεις που τα ποσά δεν επαρκούν ανακτώνται με τη διαδικασία του περιγράφεται στον 809/2014 Καν (ΕΕ) και την αριθμ. 4941/2011 κοινή υπουργική απόφαση ή με βάση το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

2. Κατ' εφαρμογή της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης, γίνεται ανάκτηση και των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών που προκύπτουν από επιβολή κυρώσεων του καθεστώτος της πολλαπλής συμμόρφωσης δια συμψηφισμού του οφειλόμενου ποσού με την οικονομική ενίσχυση των δικαιούχων του επόμενου έτους εφαρμογής.

Άρθρο 20

Ανειλημμένες Υποχρεώσεις

Στα παραπάνω υπόμετρα περιλαμβάνονται και οι πληρωμές των δικαιούχων έτους 2015 καθώς και πιθανές πληρωμές δικαιούχων παρελθόντων ετών, υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο των Μέτρων 211 και 212 του ΠΑΑ 2007 - 2013 και οι οποίες θα πραγματοποιηθούν μετά την 31η Δεκεμβρίου 2015 βάσει του άρθρου 3 Καν. (ΕΕ) 1310/2013, όπως αυτές αναφέρονται ενδεικτικά στο κεφάλαιο 19 του ΠΑΑ 2014-2020.

Άρθρο 21

Τελικές Διατάξεις

Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 26 Απριλίου 2016

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

* 0 2 0 1 2 7 5 0 4 0 5 1 6 0 0 1 2 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 79 054
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster.et@et.gr